

PŘÍRODNÍ ZAHRADA

Mšice

Společně pro zdravý zítřek.

Ze života mšic

Ve střední Evropě se vyskytuje více než 800 různých druhů mšic (Aphidina). Mnohdy se nesespecializují pouze na jednu konkrétní hostitelskou rostlinu, ale mění ji v průběhu vegetačního období. Na zahradě se nejčastěji vyskytují mšice jabloňová, maková a třešňová. Mšice přežívají zimu v odolných trvanlivých vajíčkách. Na jaře se z těchto vajíček líhnou samičky, které se rozmnožují nepohlavně. Jediná samička tak může během několika týdnů vyprodukovat tisíce potomků. V létě se objevují okřídlení jedinci, kteří jsou roznášeni větrem, na podzim se rodí pohlavní jedinci, tedy samci a samice. Na zvláště chráněná místa jsou kladena odolná vajíčka.

Mravenci mšicím na stopě

Mšice obvykle najdeme na mladých výhoncích nebo na spodní straně listů. Ty se při silném napadení stáčíjí nebo kroutí. Některé druhy způsobují bublinovité, nafouklé útvary. Výkaly obsahující cukr zalepují listy. Na těchto listech se pak mohou uchytit tzv. černě (černá padlí). Mravenci se také živí medovicí vylučovanou mšicemi. Na oplátku je brání před dravým hmyzem (zlatoočkami, slunéčky...).

Co dělat?

Preventivní opatření

- Vyhnout se nadměrnému hnojení. Silně hnojené rostliny obsahují hodně vody, buňky jsou velmi měkké a mšice je snáze napadají.
- Zajistit rovnoměrný růst rostlin – tím se posílí jejich obranyschopnost: kypření a zakrývání půdy (mulčování), hnojení kompostem.
- Dodržovat střídání plodin!
- Podporovat užitečné organismy: mířkovité (např. fenykl, kopr, divoká mrkev, kerblík luční) a další nektarodárné rostliny přitahují užitečný hmyz – např. pestřenky a zlatoočka. Ti kladou na rostliny vajíčka a jejich larvy se živí mšicemi.
- Na jaře umístít na kmeny ovocných stromů leповé pruhy (jako ochranu před mravenci coby „pomocníky mšic“). Dbejte na to, aby mezi pruhem a stromem nebyla žádná mezera.
- Pečovat o ptačí populaci na zahradě vyvěšováním budek. Jedenáctičlenná rodina sýkor koňader spořádá od vylíhnutí do vylétnutí mláďat (21 dní) asi 1,5 kg hmyzu!

ZAHRADNÍ TIP

Při použití pesticidů zahyne na otravu jedem i mnoho užitečných druhů hmyzu. Často stačí zachovat klid a nechat přírodu – tedy přirozené nepřátele – pracovat za vás.

Přímá opatření

- Zaměřit se na jaře na „matky“ mšic, první generaci samic. Pokud je odstraní, počet potomků se tím sníží.
- Mšice setřít nebo důkladně postříkat zahradní hadicí (nastavit silný proud vody).
- Napadené rostliny postříkat zředěnou jichou z kopřiv, vratiče, kapradí, pelyňku, břechťanu, bezu černého či dubu letního.
- Nasypat na mšice minerální moučku nebo Algenkalk (přípravek z řasy *Lithothamnium calcareum*).
- Koupit užitečný hmyz: Larvy zlatooček, slunéček, bejломorky a parazitických vosiček (mšicomafi) lze objednat na internetu a aplikovat na silně napadené rostliny, aby se rychle zajistila biologická ochrana proti škůdcům.
- Podpořit výskyt dalších predátorů jako jsou lumci, škvoři, dravé ploštice, světlušky zachováním (hromady větví nebo vlhké rozkládající se dřevo) nebo vytvořením úkrytů pro ně (škvorovnik, hmyzí hotel).
- Postřík pupenů ovocných stromů přípravky na ochranu rostlin na bázi řepkového oleje.
- Použití biologických přípravků na ochranu rostlin s účinnými látkami draselné mýdlo, řepkový či neemový olej a azadirachtin. (Vzhledem k tomu, že mohou škodit i užitečnému hmyzu, nepoužívejte je v oblastech s vysokým počtem užitečného hmyzu.)

„Přírodní zahrada“

S dalšími dotazy se obračete na spolek
Přírodní zahrada, z.s.
na e-mail

info@prirodnizahrada.eu

Informace k přírodním zahradám najdete na
www.prirodnizahrada.eu

Impressum: Mediální vlastník: Land NÖ, Gruppe Raumordnung, Umwelt und Verkehr, Abt. Umwelt- und Energiewirtschaft, 3109 St. Pölten; Foto: "Natur im Garten"/A. Haiden, C. Strobl-López; Text: „Natur im Garten“, C. Wundrak/GARTENleben; Redakce: K. Batakovic; Layout: C. Mayer; Překlad: J. Machová; Redakce a textové doplnění překladu: Přírodní zahrada, z.s.: D. Křivánková, I. Musilová, M. Petrová; Listopad 2024.

Materiál byl vydán s podporou Jihočeského kraje.

www.prirodnizahrada.eu